

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 12/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av skjutvapenlagen, om ändring av 117 § i en lag om ändring av skjutvapenlagen och om ändring av 41 kap. 1 § i strafflagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 4 september 2013 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av skjutvapenlagen, om ändring av 117 § i en lag om ändring av skjutvapenlagen och om ändring av 41 kap. 1 § i strafflagen (RP 85/2013 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- projektchef Mika Lehtonen, inrikesministeriet

- chef för vapenförvaltningen Mika Koponen, Polisstyrelsen
- kriminalkommissarie Vesa Hietala, polisinspektionen i Helsingfors
- organisationschef Teemu Simenius, Suomen Metsästäjäliitto — Finlands Jägarförbund ry.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Tullen
- Asealan Elinkeinonharjoittajat ry (Finnish Arms Trade Association)
- Asekauppiain Liitto ry
- Reserviläisurheiluliitto ry
- Suomen Ampumaurheiluliitto ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår nödvändiga ändringar och kompletteringar i skjutvapenlagen och strafflagen i syfte att verkställa Europeiska unionens vapenexportförordning.

Lagarna avses träda i kraft den 30 september 2013 då Europeiska unionens vapenexportförordning ska börja tillämpas.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Genom de föreslagna lagarna införs i den nationella lagstiftningen de ändringar och komplette-

ringar som följer av EU:s s.k. vapenexportförordning (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012). Vapenexportförordningen är direkt tillämplig rätt och tillämpning-

en inleds huvudsakligen den 30 september 2013. Därför behöver bestämmelser som överlappar förordningen utgå ur skjutvapenlagen. Skjutvapenlagen behöver också kompletteras med bestämmelser om nationella myndigheter som fungerar som tillstånds- och tillsynsmyndigheter enligt förordningen.

Enligt propositionen ska Polisstyrelsen kvarstå som tillståndsmyndighet för kommersiell vapenexport. Privat utförsel ska bli tillståndspliktig när vapenexportförordningen börjar tillämpas. Temporär privat vapenutförsel ska nästan uteslutande ske med stöd av nationella tillstånd för innehav och av det europeiska skjutvapenpasset. Nya uppgifter tillkommer således endast av permanent privat utförsel. I fråga om utförsel som inte sker i kommersiellt syfte, i praktiken permanent privat utförsel, ska polisinrättningen i hemkommunen, på hemorten eller på vistelseorten vara tillståndsmyndighet. Det bedöms vara mest ändamålsenligt och kostnadseffektivt med avseende på myndighetsarbetet och medborgarnas tillgång till tjänsterna. Antalet tillstånd för i Finland bosatta personers permanenta vapenutförsel väntas uppgå till högst några hundra per år.

Utskottsbehandlingen har aktualiserat alternativet att samla de tillstånds- och tillsynsmyndighetsuppgifter som ingår i förordningens tillämpningsområde hos Polisstyrelsen också i fråga om permanent privat utförsel. Fördelen med det är att kompetensen samlas på ett och samma ställe då antalet årliga tillstånd är litet både i fråga om kommersiella och andra tillstånd. Dessutom behövs mindre anvisningar och styrning, särskilt med avseende på bedömning av utrikes- och säkerhetspolitiska hinder. Med anknytning till utförsel i kommersiellt syfte har Polisstyrelsen och utrikesministeriet redan ett etablerat samarbete för utförselns del.

Men om uppgifterna samlas hos Polisstyrelsen blir följden att en privat tillståndshavare måste uträtta tillståndsärenden som gäller privat utförsel på annat ställe än andra tillståndsärenden. Polisinrättningen är fysiskt lättare att nå, vilket gör att ärendena också kan uträttas personligen. Det gör det lättare att ge anvisningar t.ex.

om att upprätta ansökan. Visserligen måste man inte lämna ansökan personligen för att ett ärende som gäller tillstånd för privat utförsel ska tas upp till behandling. En person som bor utomlands och vill skaffa sig ett vapen i Finland och föra det utanför EU måste i så fall få förvärvstillstånd för utomlands bosatt person enligt 47 § i skjutvapenlagen av polisinrättningen på vistelseorten och tillstånd för privat utförsel av Polisstyrelsen. Om bägge tillstånden beviljas av samma myndighet kan tillstånden ges i samma process. Om tillstånden beviljas av olika myndigheter krävs anvisningar om samarbetet mellan myndigheterna.

Enligt erhållen utredning är den e-tjänst som ingår i projektet Lupa 2016 tills vidare inte i bruk. Tills ett system som möjliggör elektronisk kommunikation införs bör kontakterna med tillståndsmyndigheterna gå att sköta med normala förfaranden enligt förvaltningslagen (434/2003), dessutom med beaktande av bestämmelserna i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). När systemet för elektronisk kommunikation börjar användas finns det ytterligare ett sätt att kontakta myndigheterna. Att lämna ansökan om skjutvapentillstånd med hjälp av de nuvarande elektroniska systemen är inget adekvat alternativ på grund av de sekretessbelagda uppgifter som ingår i ansökan.

Utskottet finner det centralt att systemet för tillstånd är maximalt enkelt, välfungerande och användarvänligt. Utskottet har i olika sammanhang ansett det ändamålsenligt att koncentrera ärenden till ett ställe när antalet ärenden är litet, både för förvaltningen och för att säkerställa kompetensen. Samtidigt har utskottet betonat vikten av att tjänsterna är tillgängliga och nåbara. Därför anser utskottet det ändamålsenligt att de tillstånds- och tillsynsuppgifter som ingår i vapenexportförordningens tillämpningsområde också i fråga om permanent privat utförsel koncentreras till Polisstyrelsen (17 § 3 mom. i lagförslag 1). För att tillståndssökandens behov ska bli beaktade föreslår utskottet ändå att tillståndsansökan ska kunna lämnas till polisinrättningen. Ansökan kan således i praktiken lämnas också

till en polisinrättning utanför hemkommunen. Bestämmelsen hindrar inte heller att ansökan om tillstånd för kommersiell utförsel lämnas till polisinrättningen.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs. Utskottet tillstyrker lagförslag 2 och 3 utan ändringar och lagförslag 1 med ändringar.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 2 och 3 utan ändringar och

godkänner lagförslag 1 enligt propositionen men 17 § med följande ändringar:

1.

17 §

Undantag från tillämpningsområdet

(1 mom. som i RP)

Tillstånds- och tillsynsmyndighet i frågor som omfattas av tillämpningsområdet för vapenexportförordningen är Polisstyrelsen. *Tillståndsansökan får också lämnas till polisinrättningen.*

(4 mom. som i RP)

Helsingfors den 12 september 2013

I den avgörande behandlingen deltog

pj. Pirkko Mattila /saf
vordf. Maarit Feldt-Ranta /sd
medl. Jussi Halla-aho /saf
Reijo Hongisto /saf
Risto Kalliorinne /vänst
Mika Kari /sd

Timo V. Korhonen /cent
Markus Lohi /cent
Tapani Mäkinen /saml
Osmo Soininvaara /gröna
Ulla-Maj Wideroos /sv
ers. Ari Jalonen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.